

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний університет «Одеська юридична академія»

**ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ
УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ
ТА ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ ХХІ СТОЛІТТЯ:
СИНЕРГІЯ НАУКОВИХ, ОСВІТНІХ
ТА ТЕХНОЛОГІЧНИХ РІШЕНЬ**

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної
конференції

19 травня 2023 року

У двох томах

Том 1

Видавництво
«Юридика»
2023

УДК 005.332.2(4):316.42(477)"364""20"(062.552)
Є24

Рекомендовано до друку Вченою радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 3 від 16.06.2023 р.)

За загальною редакцією **С. В. Ківалова**.

Відповідальний за випуск **М. Р. Аракелян**.
Матеріали видано в авторській редакції.

Європейські орієнтири розвитку України в умовах війни та
Є24 глобальних викликів XXI століття: синергія наукових, освітніх
та технологічних рішень : у 2 т. : матеріали Міжнар. наук.-
практ. конф. (м. Одеса, 19 травня 2023 р.) / за загальною редак-
цією С. В. Ківалова. – Одеса : Видавництво «Юридика», 2023. –
Т. 1. – 790 с.

ISBN 978-617-8263-39-3

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Європейські орієнтири розвитку України в умовах війни та глобальних викликів XXI століття: синергія наукових, освітніх та технологічних рішень». У першому томі збірника містяться наукові напрацювання вчених, практиків, військовослужбовців у теоретичній та емпіричній площині в умовах повномасштабного військового вторгнення у сферах філософських основ, загальної теорії та історичних досліджень держави і права, актуальних проблем світових соціально-політичних процесів, соціології та психології. Висвітлено питання загроз національній безпеці в їхньому конституційному вимірі, у рамках міжнародного та європейського права, трудового права та права соціального забезпечення, земельного, аграрного та екологічного права, пов'язані з функціонуванням економіки та підприємництва в умовах європейського вибору України. Розглянуто проблеми інформатизації та цифровізації суспільства, захисту інформації та кібербезпеки в умовах військового вторгнення, питання методики викладання іноземних мов, теорії та практики перекладу, проблеми лінгвістики та журналістики.

Збірник розраховано на наукових та науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, практичних працівників у сферах юридичної, економічної, соціологічної, політологічної, психологічної, філологічної наук, журналістики та кібербезпеки тощо.

УДК 005.332.2(4):316.42(477)"364""20"(062.552)

ISBN 978-617-8263-37-9 (у 2 т.)
ISBN 978-617-8263-39-3 (т. 1)

© Національний університет
«Одеська юридична академія», 2023

Антонюк Уляна Василівна Доступ до екологічної інформації в Україні: законодавчі перспективи	563
Караханян Карина Мартинівна Законодавчі засади реалізації принципів земельних торгів	566
Zaveriukha Maryna International legal regulation of forest protection in Ukraine in the conditions of Russian military aggression	569
Борденюк Ольга Василівна Робота агропромислового комплексу в умовах воєнного стану.	571
Демчук Тетяна Ігорівна Дані моніторингу довкілля як основні джерела екологічної інформації	574
Слепньова Катерина Вадимівна Правова складова тривимірного кадастру в Україні	577
Прачук Ольга Ігорівна Процедурні питання оформлення права власності на земельну ділянку у механізмі виникнення прав на землю.	579
Опайнич Віталій Ярославович Міжнародно-правовий аспект відповідальності за екологічні правопорушення в часи війни	583
Павлига Анастасія Вадимівна Правове регулювання альтернативної енергетики в Україні в період воєнного стану.	586

СЕКЦІЯ 12

ІНФОРМАТИЗАЦІЯ ТА ЦИФРОВІЗАЦІЯ СУСПІЛЬСТВА В ЕПОХУ СТРИМКОГО РОЗВИТКУ ТЕХНОЛОГІЙ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ

Задерейко Олександр Владиславович, Логінова Наталія Іванівна Захист приватних даних користувачів при web-серфінгу.	588
Дика Анастасія Іванівна, Лобода Юлія Геннадіївна Розвиток застосування WebAssembly у веброзробці	594
Трофименко Олена Григорівна, Манаков Сергій Юрійович Проблеми безпеки вебзастосунків.	597
Толокнов Анатолій Арнольдович Огляд методів захисту вебформ	599
Чанишев Рашид Ібрагімович Проблеми розвитку та правового регулювання штучного інтелекту.	603

2. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо умов обігу земель сільськогосподарського призначення : Закон України від 31 березня 2020 року. *Офіційний вісник України*. 2020. № 36. Ст. 1185.
3. Положення про Державну службу України з питань геодезії, картографії та кадастру, затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 9 грудня 2021 року № 1302. *Офіційний вісник України*. 2021. № 98. Ст. 6402.
4. Платонова Є. О. Правовий механізм припинення права власності на землю в Україні. *Юридичний науковий електронний журнал*. № 1. 2023. С. 228–231.
5. Гетьман А. П. Припинення прав на землю. *Земельний кодекс України: науково-практичний коментар*. За ред. В. І. Семчика. Київ : Видавничий дім «Ін Юре», 2003. 676 с.

Ключові слова: право власності на землю, іноземні особи, припинення права власності на земельну ділянку, землі сільськогосподарського призначення, конфіскація земельної ділянки.

Key words: land ownership, foreign persons, termination of land ownership, agricultural land, confiscation of land.

АНТОНЮК УЛЯНА ВАСИЛІВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри цивільного та господарського права і процесу
Івано-Франківського навчально-наукового юридичного інституту,
кандидат юридичних наук, доцент*

ДОСТУП ДО ЕКОЛОГІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ В УКРАЇНІ: ЗАКОНОДАВЧІ ПЕРСПЕКТИВИ

Право доступу до екологічної інформації належить до основних прав та свобод людини і громадянина, які гарантовані в Україні на конституційному рівні.

Власне, за нинішньої складної ситуації в Україні, в умовах військової агресії, забезпечення права на доступ до екологічної інформації відіграє особливо важливу роль у механізмі гарантування права кожного на чисте і безпечне для життя та здоров'я довкілля. Сьогодні, якісний та оперативний доступ до екологічної інформації повинен стати необхідним інструментом, здатним врятувати життя та вберегти здоров'я людини, оскільки завчасне інформування громадян про загрозу військового нападу, окупації тощо, може сприяти своєчасній евакуації населення, запобігти гуманітарним та екологічним катастрофам та вчиненню злочинів проти людяності, геноциду, екоциду тощо. У межах даного дослідження пропонуємо проаналізувати законодавчі ініціативи, які прийняті в умовах повномасштабного військового вторгнення після 22 лютого 2022 року, і спрямовані на підвищення ефективності доступу до екологічної інформації в Україні після її перемоги, у післявоєнний відбудовний період.

Одним з перших нормативно-правових актів, які були прийняті в Україні, в умовах введення воєнного стану, і спрямовані на забезпечення охорони довкілля та екологічної безпеки, є Закон України «Про управління відходами» [1]. І хоча даний закон вступить в дію лише через рік – у липні 2023 року, його прийняття у таких складних умовах війни, має надзвичайно цінне значення не лише у контексті адаптації екологічного законодавства України до європейських стандартів охорони довкілля та управління відходами, але і є важливою гарантією захисту екологічних прав громадян, зокрема, і права на вільний доступ до екологічної інформації [2, с. 139].

Прийняття спеціального закону щодо управління відходами в Україні в умовах військової агресії, в черговий раз засвідчує, що питання охорони довкілля та забезпечення екологічної безпеки є актуальними навіть в умовах війни і потребують нагального реагування з боку держави. Сьогодні, коли Закон ще не вступив в дію, дуже складно оцінити його позитивні чи негативні перспективи. Безумовно, що даний Закон містить як ряд необхідних європейських системних кроків щодо управління відходами, так і має недоліки та недоопрацювання, на які, цілком слушно, вказують представники громадськості [3]. Тому, у сучасних умовах, важливо, наскільки це можливо у воєнний час, налагодити діалог державних та громадських інституцій щодо створення у перспективі європейської моделі поводження з відходами та дієвих і ефективних механізмів управління відходами в Україні з метою забезпечення та захисту права кожного на чисте і безпечне для життя і здоров'я довкілля та пов'язані з ним права.

Ще однією гарантією забезпечення доступу до екологічної інформації є прийнятий в умовах війни в Україні, 20 вересня 2022 року, Закон України «Про Національний реєстр викидів та перенесення забруднювачів» [4], який набере чинності 08 жовтня 2023 року. У преамбулі даного нормативно-правового акту зазначено, що він визначає правові та організаційні засади створення та функціонування Національного реєстру викидів та перенесення забруднювачів з метою забезпечення доступу громадськості до повних, узгоджених і достовірних даних про викиди та перенесення забруднювачів і відходів. Одним із основних принципів реєстрації викидів та перенесення забруднювачів і відходів, які передбачені у ст. 4 зазначеного Закону є забезпечення участі громадськості у процесах створення та вдосконалення функціонування Реєстру, а також вільного доступу громадськості до Реєстру, звітів операторів, довідок про дифузні джерела, звітів уповноваженого органу [4].

01 грудня 2022 року було прийнято Закон України «Про забезпечення хімічної безпеки та управління хімічною продукцією» [5]. Даний нормативно-правовий акт визначає правові, організаційні та економічні засади у сфері забезпечення хімічної безпеки та управління хімічною продукцією, спрямовані на запобігання небезпечному впливу хімічної продукції на довкілля та здоров'я людини, встановлює вимоги до діяльності суб'єктів господарювання галузі хімічної промисловості, регулює відносини, що виникають у сфері

забезпечення хімічної безпеки та управління хімічною продукцією, з урахуванням міжнародних зобов'язань України. Для даного закону теж передбачено відтермінування введення його в дію через вісімнадцять місяців після прийняття.

Також, 20 березня 2023 року було прийнято Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо державної системи моніторингу довкілля, інформації про стан довкілля (екологічної інформації) та інформаційного забезпечення управління у сфері довкілля» [6]. Даним Законом визначені основні засади створення і функціонування державної системи моніторингу довкілля та її підсистем, загальнодержавної екологічної автоматизованої інформаційно-аналітичної системи забезпечення прийняття управлінських рішень і доступу до екологічної інформації та взаємодії її галузевих складових, закріплення принципу, згідно з яким інформаційні потреби управління в галузі охорони навколишнього природного середовища є основою для формування та функціонування державної системи моніторингу довкілля, функціонування єдиної державної системи цивільного захисту, здійснення державної статистичної діяльності, ведення державного обліку у галузі охорони навколишнього природного середовища, ведення державних кадастрів природних ресурсів, нормування в галузі охорони навколишнього природного середовища, здійснення державного контролю у сфері охорони навколишнього природного середовища, а також планування і здійснення природоохоронної діяльності та відтворення цього принципу у відповідних актах галузевого законодавства [7]. Також Закон впорядковує та системно викладає терміни і положення щодо визначення екологічної інформації та механізмів забезпечення доступу до неї через низку змін та доповнень у поресурсовому та природоохоронному законодавстві України, законодавстві про інформацію. Цей Закон набирає чинності через шість місяців з дня скасування чи припинення воєнного стану в Україні.

Таким чином, незважаючи на війну в Україні, та її наслідки, доступ до екологічної інформації повинен забезпечуватись. Військова агресія спровокувала цілу низку тимчасових обмежень та заходів інформаційної безпеки, які продиктовані умовами воєнного стану, і щодо вільного доступу до екологічної інформації також. Але, незважаючи на всі перешкоди та обмеження, навіть в умовах війни у екологічному законодавстві України продовжують напрацьовуватись та удосконалюватись механізми забезпечення доступу до екологічної інформації, оскільки від цього залежить реалізація та захист екологічних прав громадян. Безумовно, що набрання чинності даних нормативно-правових актів відтерміновано до скасування чи припинення воєнного стану в Україні. Зокрема, основні еколого-правові напрацювання в умовах військової агресії стосуються удосконалення таких сфер як управління відходами, охорона атмосферного повітря, державна система моніторингу довкілля, інформаційне забезпечення охорони довкілля, забезпечення хімічної безпеки та управління хімічною продукцією тощо.

Список використаних джерел:

1. Про управління відходами : Закон України від 20 червня 2022 року № 2320-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2320-20#Text> (дата звернення: 03 травня 2023).
2. Антонюк У. В. Правові аспекти доступу до екологічної інформації в Україні в умовах воєнного стану. *Київський часопис права*. 2023. № 1. С. 136–141.
3. Романко С. Чи достатньо нового Закону для впровадження європейської системи управління відходами в Україні. URL: <https://dixigroup.org/comment/chi-dostatno-novogo-zakonu-dlya-vprovadzhennya-%D1%94vropejsko%D1%97sistemi-upravlinnya-vidhodami-v-ukra%D1%97ni/> (дата звернення: 03 травня 2023).
4. Про Національний реєстр викидів та перенесення забруднювачів : Закон України від 20 вересня 2022 року № 2614-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2614-20#Text> (дата звернення: 03 травня 2023).
5. Про забезпечення хімічної безпеки та управління хімічною продукцією : Закон України від 1 грудня 2022 року № 2804-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2804-20#Text> (дата звернення: 03 травня 2023).
6. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо державної системи моніторингу довкілля, інформації про стан довкілля (екологічної інформації) та інформаційного забезпечення управління у сфері довкілля : Закон України від 20 березня 2023 року № 2973-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2973-IX#Text> (дата звернення: 03 травня 2023).
7. Міжнародна благодійна організація «Екологія-Право-Людина» : Аналізуємо діяльність і бездіяльність влади навіть під час війни. Екоревізор. 2022. № 8. Травень-липень. URL: <http://epl.org.ua/eco-analytics/ekorevizor-8-traven-lypen-2022/> (дата звернення: 03 травня 2023).

Ключові слова: інформація, екологічна інформація, екологічні права, охорона довкілля, забезпечення екологічних прав.

Key words: information, environmental information, environmental rights, environmental protection, martial law, military aggression, enforcement of environmental rights.

КАРАХАНЯН КАРИНА МАРТИНІВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри аграрного, земельного та екологічного права,
кандидат юридичних наук*

ЗАКОНОДАВЧІ ЗАСАДИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРИНЦИПІВ ЗЕМЕЛЬНИХ ТОРГІВ

Сучасний земельний ринок зазнає сьогодні суттєвих змін, оскільки здійснює свою діяльність під впливом законодавства, що трансформується в залежності від багатьох чинників. Незмінною залишається необхідність проведення земельної реформи, яка має й надалі